

Консолидиран годишен доклад за дейността за 2022 г. Резюме

Консолидиран годишен доклад за дейността (КГДД) на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището

Приет от управителния съвет през юни 2023 г.

Резюме

Текстът е завършен през юни 2023 г.

Нито Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA), нито лице, действащо от нейно име носят отговорност за евентуалното използване на съдържащата се в настоящата публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2023 г.

PDF ISBN 978-92-9403-360-4 doi: 10.2847/906238 BZ-05-23-200-BG-N

© Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA), 2023 г.

Снимка/илюстрация на корицата: EUAA 2023 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника. За използване или възпроизвеждане на снимки или друг материал извън обхвата на авторското право на EUAA трябва да се иска разрешение направо от притежателите на авторското право.

Съдържание

I.	Постижения на политиката.....	4
	Годината накратко	4
	Ключови резултати:.....	5
II.	Бюджетна и финансова информация.....	9
III.	Човешки ресурси, вътрешен контрол и оценки	11

I. Постижения на политиката

Годината накратко

Отчетната година беше белязана от започналото на 24 февруари непровокирано пълномащабно нахлуване на Русия в Украйна, което предизвика най-голямата хуманитарна криза в Европа след края на Втората световна война.

На 4 март Съветът приведе в изпълнение директивата за временна закрила, която даде възможност на държавите членки да предоставят бърза и ефективна закрила на бягащите от войната в Украйна, вместо да прилагат по-дългата процедура за предоставяне на убежище. Тази извънредна мярка беше предприета за първи път от повече от 20 години откакто беше приета директивата. Тя се основаваше на съображението, че масовият приток на разселени лица от Украйна би изложил на риск ефективността на системата за предоставяне на убежище и би оказал отрицателно въздействие върху лицата, търсещи закрила.

Съветът възложи на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA), заедно с Европейската агенция за гранична и брегова охрана (Frontex) и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), да предоставят оперативна подкрепа на държавите членки, които поискат помощ за справяне с положението, включително по отношение на прилагането на Директивата за временната закрила. Според Евростат към края на 2022 г. почти 4 милиона лица са се възползвали от временна закрила.

На 22 юни 18 държави — членки на ЕС, и Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария подписаха декларация, определяща начина на действие на доброволен механизъм за солидарност в подкрепа на средиземноморските държави членки на първо влизане, които са под миграционен натиск. Декларацията, в която се признава засилването на предизвикателствата в миграционната област в резултат на руската агресия срещу Украйна, отбеляза значителен напредък в рамките на Новия пакт на Комисията за миграцията и убежището, наред с приемането от Съвета на същия ден на мандатите за преговори по регламентите за Евродак и за скрининга.

Като цяло в държавите от ЕС+¹ са получени 996 000 молби за убежище през 2022 г.², което е най-високият брой след бежанската криза през 2015—2016 г. Миграционният натиск по външната граница на ЕС се увеличи, по-специално по маршрутите през Западните Балкани и Централното Средиземноморие.³

¹ Държавите от ЕС + включват 27-те държави — членки на Европейския съюз, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария.

² Въз основа на данни от Евростат към 13 април 2023 г. Годишните данни за Исландия се изчисляват въз основа на сбора от месечните данни.

³ По информация на Frontex към 13 януари 2023 г.

Сирия и Афганистан продължават да бъдат основните държави на произход, като на тях се падат общо над една четвърт (270 000) от всички молби, подадени през 2022 г. Турция е третата държава на произход с 58 000 молби, следвана от Венесуела (51 000 молби) и Колумбия (43 000 молби).

През 2022 г. в държавите от ЕС+ бяха подадени 42 000 молби за убежище от непридружени ненавършили пълнолетие лица. Това представлява увеличение с три пети спрямо предходната година и е най-големият брой от 2016 г. насам.⁴ Почти половината от молбите са подадени от афганистанци, които заедно със сирийците са подали над две трети от всички молби от непридружени ненавършили пълнолетие лица в държавите от ЕС+.

През 2022 г. органите на ЕС+ в областта на убежището са постановили приблизително 646 000 решения на първа инстанция, което е с една пета повече от предходната година.⁵ Броят на молбите се увеличава с по-бързи темпове, в резултат на което в края на 2022 г. 636 000 случая са чакали решение на първа инстанция, което е най-високият брой от началото на 2017 г. досега.⁶ Така в края на 2022 г., въпреки намаляването на броя на молбите на втора и по-висока инстанция, почти 899 000 молби за убежище чакаха решение на всички инстанции, т.е. почти една пета повече от преди една година.⁷

Ключови резултати:

В годишната работна програма на Агенцията са определени 87 годишни цели в шест области на дейност, както е разгледано подробно в единния програмен документ (ЕПД) за периода 2022—2024 г., приет от управителния съвет на 13 септември 2022 г.

Както е показано на графиката по-долу, 67 цели са напълно или почти изпълнени. От останалите 20 цели 13 са частично изпълнени, а 7 не бяха изпълнени поради ограничения от оперативен характер, промяна на приоритетите в резултат на агресивната война на Русия срещу Украйна и увеличаване на работното натоварване във връзка с влизането в сила на новия мандат.

⁴ Въз основа на данни от Евростат към 13 април 2023 г. Липсват данни за Исландия.

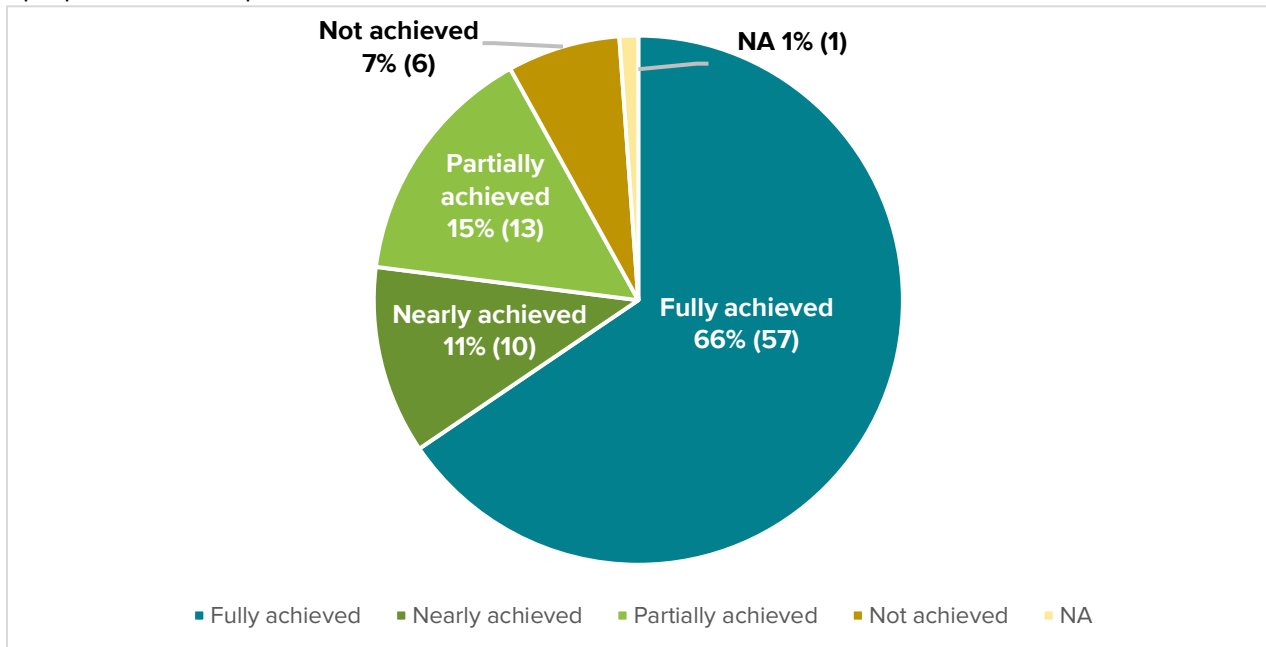
⁵ Въз основа на данни от Евростат към 13 април 2023 г.

⁶ Въз основа на данни от системата за ранно предупреждение и готовност на ЕУАА, които са предварителни.

⁷ Въз основа на данни от Евростат към 13 април 2023 г.

Графика 1: Категоризация на годишните цели.*

* Цифрите са закръглени до следващото цяло число.

Not achieved 7%

Partially achieved 15% (13)

Nearly achieved 11% (10)

Fully achieved 66% (57)

NA 1% (1)

Не е изпълнено 7 %

Частично изпълнено 15 % (13)

Почти изпълнено 11 % (10)

Напълно изпълнено 66 % (57)

Не се прилага 1 % (1)

Допълнителна информация относно годишните цели, основанията за тяхното изпълнение (или неизпълнение) и състоянието на съответните показатели са предоставени в пълния текст на доклада.

В извънредния контекст на военната агресия срещу Украйна в Агенцията беше осъществена вътрешна реорганизация, която беше необходима за изпълнението на разширения мандат, произтичащ от влизането в сила на регламента за EUAA. Специалната програма за преход координира редица промени, произтичащи от новия регламент, като бяха реализирани девет проекта за определянето на нови задачи и функции.

През 2022 г. EUAA увеличи своята оперативна и техническа помощ. Беше създаден резерв по убежището за целите на развърщането на екипи за подкрепа в областта на убежището, който към края на декември наброяваше над 300 експерти от 21 държави членки.

През май за първи път в историята си Агенцията изпрати служители в държава извън ЕС — Молдова. По искане на Комисията EUAA подкрепи програма за доброволно прехвърляне, чрез която беше оказвано съдействие на лица, бягащи от войната в Украйна, да се преместят в Европа и да кандидатстват за временна закрила. През отчетната година Агенцията изпълни оперативни планове в 14 държави членки, като по този начин разшири

оперативната си дейност в още шест държави от ЕС⁸ по искане на съответните национални органи.

През 2022 г. Агенцията подкрепи приблизително 48 300 регистрации за международна закрила в Кипър, Гърция, Италия и Малта и над 49 000 регистрации за временна закрила в Кипър, Гърция, Италия, Малта и Румъния. ЕУАА продължи да съдейства на Кипър, Гърция и Малта при определянето на статута на първа инстанция, като проведе около 19 700 интервюта и изготви около 8 000 заключителни бележки.

ЕУАА продължи да разширява европейската учебна програма по въпросите на убежището и да провежда обучение на националните администрации и на служители, изпратени в рамките на оперативните планове. Агенцията регистрира почти 9 000 участия в своите курсове за обучение, от които 160 от служители на трети държави. Освен това в проведените от Агенцията занятия за обучение на обучаващи лица имаше приблизително 600 участници.

Практическото сътрудничество между държавите от ЕС+ по въпросите на убежището беше насърчавано чрез широк спектър от дейности и продукти, реализирани в рамките на тематичните мрежи на ЕУАА.

Бяха изготвени почти 3 000 страници с информация за държавата на произход и бяха разгледани над 1 000 индивидуални медицински искания, като информацията беше предоставена онлайн на уебпортала за медицинска информация за страната на произход с ограничен достъп. Публикувани бяха нови насоки по държави за Сомалия и бяха актуализирани насоките по държави за Афганистан и Ирак. Агенцията увеличи изготвянето на анализи за обстановката, включително вследствие на неправомерното пълномощно нахлуване на Русия в Украйна и започването на нови национални оперативни дейности, и продължи да разработва, разпространява и популяризира оперативни стандарти, показатели, насоки и добри практики.

През 2022 г. безпрецедентен брой от 576 членове на съдилища и трибунали участваха в дейностите на ЕУАА за съдебна подкрепа по специализирани теми в областта на международната закрила. Всички дейности бяха организирани с активната подкрепа на резерва от съдебни експерти на ЕУАА, който нарасна с една трета и през 2022 г. достигна общо 99 членове.

Консултативният форум на ЕУАА беше преконституиран през юни 2022 г. с нов набор от правила, произтичащи от регламента за ЕУАА. След покана за изразяване на интерес към организации на гражданското общество и други заинтересовани страни, към края на декември новосъздаденият форум наброяваше над 100 членове.

⁸ През 2022 г. Агенцията започна дейност в Австрия, България, Чехия, Нидерландия, Румъния и Словения, а оперативна и техническа помощ вече се предоставяше на Белгия, Кипър, Гърция, Италия, Латвия, Литва, Малта и Испания.

ЕУАА продължи да бъде силно ангажирана с външното измерение на ОЕСУ. Механизмът за подкрепа на презаселването в Истанбул подкрепи 2 585 души от 6 държави от ЕС+ чрез 13 мисии за подбор и 3 мисии преди заминаване. Освен това през 2022 г. механизмът за първи път съдейства за извършването на медицински оценки на бежанци в полза на държава от ЕС+ (Швейцария). ЕУАА потвърди също така своята подкрепа за изграждане на капацитет на турското председателство за управлението на миграцията.

Агенцията оказва съдействие на държавите от Западните Балкани чрез изграждане на институционален капацитет, обучение и наставничество на работното място относно основните процедури в областта на предоставянето на убежище в Албания, Босна и Херцеговина, Косово,⁹ Черна гора, Северна Македония и Сърбия. Изпълнението на пътната карта на ЕУАА—Египет продължи и бяха организирани дейности за подкрепа с участието на Нигер и всички държави от Северна Африка с оглед на създаването на мрежа от специалисти от практиката.

Реорганизацията, която последва след влизането в сила на регламента за новия мандат, беше подпомогната от системата за вътрешен контрол на Агенцията. ЕУАА подобри способността си да идентифицира, степенува по важност и управлява рисковете, произтичащи от увеличаването на оперативните дейности, финансовите и човешките ресурси.

Продължавайки положителната тенденция от предходните години, през 2022 г. Агенцията допълнително намали дела на закъснените плащания, както и на броя и съотношението спрямо стойността на изключенията и несъответствията спрямо общия си бюджет. От 15-те неизпълнени констатации, направени през предходни години от Европейската сметна палата, 10 бяха приключени, а 4 бяха вътрешно оценени като завършени.

⁹ Това наименование не засяга позициите относно статута и е в съответствие с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН относно положението, свързано с Косово, и с консултативното становище на Международния съд относно обявяването на независимост от Косово.

II. Бюджетна и финансова информация

Бюджетът на EУАА за 2022 г. първоначално беше приет от управителния съвет на 25 октомври 2021 г. като част от ЕПД 2022-2024 г.

След приемането на 24 ноември 2021 г. на общия бюджет на ЕС за финансовата 2022 година, на 20 декември 2021 г. управителният съвет прие преработена версия 1 на ЕПД за периода 2022-2024 г., в която бюджетът на Агенцията беше увеличен с 380 000 EUR и достигна 171,78 млн. евро.

Впоследствие управителният съвет прие две изменения на бюджета.

Първото беше направено на 13 септември 2022 г. и включва следните елементи:

- допълнителна субсидия от ЕС в размер на 12 млн. евро под формата на бюджетни кредити за поети задължения и 6 млн. евро под формата на бюджетни кредити за плащания, в отговор на нарасналите потребности след пълномащабното нашествие на Русия в Украйна;
- втората част от доброволната вноска на Дания за изпълнението на пътната карта за сътрудничество с Египет, възлизаща на 94 063 EUR (700 000 DKK);
- първата авансова вноска по споразумение за финансов принос, подписано с Комисията в рамките на фаза III от инструмента за предприсъединителна помощ, на стойност 2 968 129 EUR.

С второто изменение от 29 ноември 2022 г. бюджетните кредити за плащания бяха намалени с 12 млн. евро поради непредвидени забавяния в изпълнението на някои оперативни планове, при развърщането на експерти и при фактурирането на услуги за устен превод.

В резултат окончателният бюджет след изменението за 2022 г. възлезе на 168 842 192 EUR.

Приходи през 2022 г.

Основният източник на приходи през 2022 г. беше вноската от ЕС.

Външните целеви приходи през 2022 г. се състоят от вноски от:

- асоциирани държави, а именно Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн;
- споразумение за отпускане на безвъзмездни средства и споразумение за финансов принос, подписани с Комисията;
- преки доброволни вноски от държавите членки за регионалния пилотен проект на EУАА за Северна Африка и Нигер и за пътната карта за сътрудничество с Египет.

Цялостно изпълнение на бюджета (всички източници на финансиране)

През 2022 г. Агенцията е усвоила 96 % от бюджетните кредити за поети задължения, като по този начин е надхвърлила целевата стойност от 95 % на съответния показател за мониторинг на управлението, и е усвоила 90 % от бюджетните кредити за плащания, което съответства на съответната цел.

III. Човешки ресурси, вътрешен контрол и оценки

Човешки ресурси

За ЕУАА бяха определени 90 краткосрочни (двугодишни) длъжности за договорно наети служители в подкрепа на постоянно увеличаващите се оперативни задачи във връзка с последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна.

Щатното разписание, т.е. списъкът на временните длъжности по степени и функционални групи, одобрен в рамките на бюджета, се запази относително непроменен. В сравнение с 2021 г. Агенцията получи пет допълнителни длъжности, с което общият брой на одобрените длъжности за срочно наети служители достигна 371. Степента на запълване на щатното разписание в края на годината беше 90 %.

Общо годишното текучество, т.е. дялът на служителите (който включва договорно наетите служители с краткосрочни оперативни функции, договорно наетите служители, финансирани по проекти, и командированите национални експерти), напуснали Агенцията през 2022 г., достигна 12 %, спрямо 6,6 % през 2021 г. Агенцията проучва причините за голямото текучество, което може да е резултат от различни фактори, включително кратката продължителност на договорите, географското местоположение на седалището на ЕУАА или конкуренцията на пазара на труда.

Вътрешен контрол

Въз основа на интегрираната рамка за вътрешен контрол от 2013 г. на COSO¹⁰, на 21 декември 2018 г. управителният съвет прие рамката за вътрешен контрол на Агенцията. През 2022 г. Агенцията оцени 17-те принципа на вътрешния контрол като ефективни (седем) или напълно ефективни (10). Поради това всички принципи са налице и функционират, въпреки че все още има умерени или незначителни недостатъци и затова са необходими някои подобрения.

¹⁰Комитет на спонсориращите организации на комисията „Гредуей“.

Одити

През 2022 г. **Службата за вътрешен одит на Комисията (IAS)** проведе многостранен одит на координацията между ГД „Миграция и вътрешни работи“ и децентрализираните агенции на ЕС, както и на мисия за установяване на фактите в EUAA.

През 2022 г. **Европейската сметна палата (ЕСП)** не предостави нови констатации в своя одитен доклад за финансовата 2021 година.

Оценки

EUAA провежда вътрешни или външни междинни и последващи оценки на програми и дейности, които са свързани със значителни разходи. През 2022 г. бяха приключени четиринадесет оценки, което е най-много за последните осем години.

След анализ на всеки доклад за оценка ръководството на Агенцията съгласува план за действие за изпълнение на препоръките, направени от оценителите.

В края на 2022 г. EUAA участваше в изпълнението на препоръките, произтичащи от 18 оценки.

Publications Office
of the European Union

